

JE S NÍM MOC ODPUŠTĚNÍ

Převod materiálu
Dana Rotkovská
Pořadí v lekci
12

Žalm 32,1-2 Blaze tomu, z něhož je nevědomost sáta, jehož hřích je překryt. Blaze člověku, jemuž Hospodin nepravost odpouští, v jehož duchu není záškodnosti.

Liturgické čtení-L 5,17-20

Klíčové pojmy, dobové a textové souvislosti

Úvodní scéna, ve které jsou kolem Ježíše shromážděni farizeové a zákoníci z různých míst, je jakoby přerušena podrobným líčením cesty nosící ochrnutého k Ježíši. Tato námaha a vynalézavost je vzápětí klasifikována jako víra.

Ježíš pak, překvapivě pro shromáždění – ale i pro posluchače přibýhu – vyhlásuje odpuštění. Tato překvapivá odpověď umožňuje uvědomit si, že Ježíš nejedná jako pouhý léčitel, ale že záchrana, kterou přináší, se týká celého lidského života. Následující disputace s pobouřenými zákoníky upozorňuje posluchače, že ztotožnit Ježíše s dárce odpuštění vyžaduje stejnou neobvyklou odevzdání víry, jako projevíli přátele ochrnutého.

- argumentace je snazší má v souvislosti přibýhu dvojznačnou podobu: snazší je samozřejmě říci „tvé hříchy jsou ti odpuštěny“, ale není snazší tomu věřit, říká-li to „pouze“ Ježíš. Na první pohled „těžší“ uzdravení chce tedy otevřít prostor důvěry pro „snazší“ odpuštění. Poslední věta této rozpravy (v. 23) vlastně není ukončená – takže závěrečným argumentem je uzdravení ochrnutého. Uzdravení není vrcholem přibýhu, triumfem, který má přebít nedvěru okolí. Je znamením „moci Pána, která byla s ním“ – znamením blízkosti moci uzdravující, odpouštějící – moci Božího království.

- nemoc a uzdravení: „Bible neuvažuje nikdy o nemoci a uzdravení z hlediska lékařského nebo vědeckého, vždycky však z hlediska náboženského, tj. ze zvláštního vztahu, který nemoc a uzdravení vytvářejí nebo odhalují mezi nemocným a Bohem... Nemoci, neduhy, tělesná postižení jsou tedy obvyklý úděl hříšného člověka. Ve své zosobněné formě jsou charakteristickými, přímými či nepřímými projevy hříchu a jej následujícího zločinu nebo trestu. Přímý vztah mezi nemocí a trestem je však zmíněn jen výjimečně... Ježíš odmítá hovořit o otázce osobní viny člověka slepého od narození (J 9, 2n). Nemoc ukazuje obecný úděl hříšníka před Bohem i tehdy, když postihuje jednotlivce, skupinu nebo třídu lidí či národ... Jestliže je nemoc znamením odsouzení a zločinnosti, je uzdravení obdobným znamením milosti a požehnání. Boží vůle není, aby hříšník zemřel, ale aby se obrátil a byl živ (Ez 18, 23). Proto je nemoc stejně tak jako smrt, kterou přisobí, určena k zániku!“ (BS-A s. 163n)

- úvahy farizeů a zákoníků: zatímco přátele ochrnutého přistupují k Ježíši s otevřeností a důvěrou, znalci Zákona k němu mají nedvěru. Nad aktuální Ježíšovo zvěstování staví své vlastní poznání a tradici, ve které se bezpečně pohybují, jejíž bariéry však Ježíšovo dílo překonává a rozbíjí (nepřehlédnujeme povolání spravedlivé, ale hříšníky – Lk 5, 32)

- úžas a chvála shromáždění se týká neobvyklosti Ježíšova skutku. Blížkost Božího království znamená, že se v dějinách i v jednotlivých lidských příbězích najednou mohou odehrát osvobozující a nadřené události, které už nikdo ve své otupělosti a bezmoci nečekal. Na rozdíl od zákoníků, kteří Ježíšovo dílo odmítají, protože ho nechápou, zástup chválí Boha za to, co je „nad naše chápání“.

úskalí textu

- děti (zvlášť malé) nevnímají **závažnost „hříchu“**. Opuštění jim připadá buď jako nenárodná samozřejmost nebo jako zbytečnost. Úplně cizí (jako ostatně i většina dospělých) je jim i **souvislost mezi hříchem** (jako základním porušením lidské bytosti) a **nemocí** (jako projevem tohoto porušení). Na vědomí této porušenosti je přitom vybudován celý oddíl: Ježíš léčí nejen děti, ale kořen, příčinu. Ne náhodou po tomto oddílu následuje příběh o povolání celníka, jehož „nemoc“ (viz Lk 5, 31) nemá zdravotnickou diagnózu, a přesto je natrvalo postižen.

- nesklouzněte od otázky v příběhu „co je snazší“ k rozebírání „co je lepší“, zda opustit nebo uzdravení. Opuštění uzdravuje hříšného člověka (ochrnutého stejně jako celníka v následujícím příběhu), tělesné uzdravení není důkazem o opustění, ale v tomto příběhu znamením moci toho, který svým slovem odpouští.

- **kritický pohled na zákoníky** nesmí stát na historické rovině – jako bychom my už tímto nebezpečím náboženské samospravedlnosti ohrožení nebyli. Evangelista v podtextu svého vyprávění varuje, že toto zavádějící povýšení vlastní představy Boha a tradice nad živou autoritu Božího slova se opakuje i v dějinách a současnosti církve – třeba v uvažování, jak a komu Bůh může odpustit a s kým se sluší stolovat.

pomůcky

obrázek palestinského domu

motivační uvedení

Co jde snadnoji napravit: když spadneš z kola a potlučeš se, nebo když se pohádáš s kamarádem a přestanete se spolu bavit?

Teofilova otázka:

osnovy vyprávění

a) osnova pro mladší školní věk

I. Motivace

II. Ježíš učí v domě

III. Přicházejí muži s nemocným a stěchou se vbourají doprostřed shromáždění

IV. Ježíš odpouští nemocnému hříchy a rozmlouvá se zákoníky

V. Ježíš uzdravuje ochrnutého a shromáždění chválí Boha

b) osnova pro starší školní věk

I. Motivace

II. Ježíš uří v domě, kde jsou také farizeové a zákoníci

III. Přicházejí muži s nemocným člověkem

IV. Dávají si práci, aby se k Ježíšovi dostali

V. Ježíš na jejich víru odpovídá odpůštěním hříchů

VI. Zákoníkům se nelíbí Ježíšova slova a Ježíš s nimi mluví

VII. Ježíš uzdravuje ochrnutého na znamení své moci a shromáždění chválí Boha

VIII. Odpůštění uzdravuje taky celníka Leviho

VYPRÁVĚNÍ

I. JEŽÍŠ UŘÍ V DOMĚ, KDE JSOU TAKÉ FARIZEOVÉ A ZÁKONÍCI

Tentokrát Lukáš neřekl až na Teofilovy otázky a začal sám: „Dnes mám pro tebe, Teofile, zvlášť pozoruhodný příběh. Tak poslouchej.“

Ježíše někdo pozval do svého domu. Lidé z okolí se tam začali scházet, aby ho slyšeli. Ale tentokrát se neřekl objevili také vážení a vzdělaní posluchači: farizeové a zákoníci ze širokého a dalekého okolí. A dokonce i ze samotného Jeruzaléma. Sami učitelé Božího zákona přišli, aby si poslechli, co uří ten Ježíš z Nazareta. A tak v samotném domě už nebylo k hnutí. Zástup ostatních lidí se tlačil i všude kolem domu. Hlava na hlavě. Nejvíce kolem oken a dveří, aby alespoň tak slyšeli něco z toho, co se bude dít uvnitř.

II. PŘICHÁZEJÍ MUŽI S NEMOCNÝM A DÁVAJÍ SI PRÁCI, ABY SE K JEŽÍŠOVI DOSTALI

A právě takovou chvíli narušilo něco naprosto neřekaného. Zrovna nad Ježíšovou hlavou se začala sypat ze stropu omítka. A k tomu stále větší šramot a hluk. Přestav si – někdo se chtěl probourat dolů skrz stěchu! Prorazil seshora díru a pokračoval pořád dál – až už tam byl otvor, kterým by prolezl člověk! Pak se u stropu objevila nosítka a na nich člověk. Spustili ho rovnou před Ježíše. Bezvládně tam ležel. Byl ochrnutý. To kvůli němu byl celý ten rozruch. Teprve teď všem došlo, o co tu jde. Nahoře na stěše zůstali jeho kamarádi, kteří ho sem donesli. Nemuseli ani nic říkat. Všem bylo jasné, proč to všechno udělali. Že hledají u Ježíše pomoc. Uzdravení pro svého nemocného přítele.

Teofil Lukášovi skočil do řeči: „No to si dovedu představit, jak je ti lidé kolem začali okřikovat, co si to dovolují! Možná jim i někdo vyhuboval. A co majitel toho rozbíraného domu? Kdo mu zaplatí tu škodu? Ale hlavně mě zajímá, co na to všechno říkal Ježíš?“

III. VÍRA, KTERÁ JE VIDĚT

Lukáš byl rád, že má pro Teofila dobrou odpověď: „Ježíš to všechno pozoroval. Tu jejich odvahu i riziko, které na sebe vzali. To, že se nenechali nikým odradit a nezůstali stát s tím nemocným někde venku. Leckdo jiný už by to dávno vzdal, ale oni byli vytrvalí a nenechali se zastavit, když se k Ježíšovi nemohli dostat normální cestou. Když skrz množství lidí nemohli dál. Ježíš viděl, jak jim na tom nemocném kamarádovi záleží. Že kvůli němu podstoupili všechnu tu námahu a riskovali i to, že se na ně někdo bude zlobit. (Poškodili třeba cizí majetek). A viděl, že to všechno udělali, protože tolik spoléhají právě na jeho pomoc. V tom všem Ježíš viděl jejich víru.“

Teofila to překvapilo: „Lukáši, víš, takhle jsem o víře ještě nikdy nepřemýšlel. Copak víra se dá vidět? Myslím si, že i pro přátele toho nemocného to možná bylo překvapení, když Ježíš tu jejich odvahu a vytrvalost nazval vírou. To si budu pamatovat.“ A Lukáš byl rád, že to může jenom potvrdit: „To je i moje zkušenost, že starost o druhé mě vedla v životě správným směrem, i když jsem při tom prožil leccos neúspěšného. A proto vím i to, že se víra může obejít i beze slov, a přesto může promluvit jasnou řečí. Ale to nejdůležitější je, Teofile, ještě před námi.“

IV. JEŽÍŠ NA JEJICH VÍRU ODPOVÍDÁ ODPUŠTĚNÍM HŘÍCHŮ

Když Ježíš viděl jejich víru, řekl tomu nemocnému: „Tvé hříchy jsou ti odpuštěny.“ – „Ale jak tomu mám rozumět?“ ptal se znovu Teofil. „Vždyť ti lidé přišli třeba k Ježíšovi s prosbou o uzdravení! A co ten ochrnutý? Nebyl trochu zklamaný? Chtěl být uzdraven, a místo toho jsou mu odpuštěny hříchy. Anebo je to ještě jinak? Počkej! Už si vzpomínám. Někdy to asi souvisí s tím, cos mi říkal minule. O té nemoci, kterou trpíme my všichni. A která svazuje a spoutává člověka a dává ho bezmocným a ochrnutým, i když má zdravé ruce a nohy. A že lékem na tuhle nemoc je odpuštění.“ Lukáš měl radost, že Teofil tuhle důležitou věc nezapomněl. A že mu rozumí.

V. POHORŠENÍ ZÁKONÍCI

Ale právě tohle hrozilo ty vážené a zbožné učiteli – farizeje a zákoníky. Nahlas sice neřekli ani slovo, ale ve svém srdci se všichni Ježíšovi zabarikádovali. Byli nanejvýš pohoršení, že se plete do něčeho, co mu nepřísluší. Uzdravení – dobře. Ale odpouštět hříchy může třeba jen sám Bůh! Ale Ježíš poznal jejich myšlenky a začal s nimi o tom mluvit sám. Zeptal se jich: „Co je snazší říct ‚jsou ti odpuštěny tvé hříchy‘, nebo říct ‚vstaň a choď‘?“

„Snadnější je samozřejmě říct slovo o odpuštění,“ dal se znovu slyšet Teofil. „Protože to se nedá zkontrolovat. Nedá se to navenek nijak ověřit. Těžší je člověka znovu postavit na nohy. K tomu je potřeba velká síla a moc.“

„Vidíš, Teofile, a o to tu právě jde. O to, že kde je přítomen Ježíš a mluví k člověku, nikdy nezůstane ‚jen“ u slov, ale něco nového a nadřadného se vždycky začne dít. A to je znamení, že Ježíš mluví opravdu Božím jménem. Že v jeho slovech je přítomna Boží moc. Moc odpuštění, která uzdravuje celého člověka.“

VI. JEŽÍŠ UZDRAVUJE OCHRNUTÉHO NA ZNAMENÍ SVÉ MOCI

„Abyste to v?d?li a abyste se na to spolehli,“ ?ekl Ježíš a obrátil se k tomu ochrnutému: „Pravím ti, vsta?, vezmi své l?žko a jdi dom?.“ A on skute?n? vstal. Tak se moc Ježíšova odpušt?ní ukázala viditeln? p?ed o?ima všech. Padla pouta, která svazovala a ochromovala život. Takovou moc má Boží odpušt?ní, které Ježíš vyhláší. Uzdravuje a nap?imuje celý lidský život.

Lidem kolem se zatajil dech. A mnozí p?i tom pomysleli jist? na sv?j vlastní život. Na to, že mají sice zdravé ruce a zdravé nohy, ale p?esto se v jejich život? všechno hroutí. Jako by nemohli z místa. Jako by žili jen p?i zemi. Nemají sílu vnit?n? se pozvednout a n?kam sm?ovat. A te? vidí na vlastní o?i, že i z takové nemoci mohou být uzdraveni. Že s Ježíšem je neuv?itelná moc. Moc, která uzdravuje odpušt?ním.

Te? se zas pro zm?nu zeptal Lukáš: „Teofile, vzpomínáš si na jednoho takového ?lov?ka? ?íkali mu Matouš a byl to celník. Pro peníze ud?lal skoro cokoli, a tak sklízel jen pohrdání. Nikdo už od n?j nic dobrého ne?ekal. Ani on sám ne. Ale Ježíš ho oslovil a zavolal ho k sob?. Neodsoudil ho. A teprve to mu pomohlo. Ježíšovo odpušt?ní uzdravilo i takový ,ztracený p?ípad“.

VII. ODOPOV?DÍ JE CHVÁLA

A vzpomínáš si jist? i na tu velikou hostinu, kterou Matouš vystrojil z radosti nad tou úžasnou prom?nou ve svém život? Podobn? skon?ila tehdy i ta Ježíšova návštěva v dom?. Nejen ten uzdravený, ale i všichni ostatní žasli a chválili Boha za ten div. Víš, a to je další poznávací znamení t?ch, které Ježíš uzdravil. Kterým zm?nilo život jeho odpušt?ní. Radost ze života a chvála Pánu Bohu. A to obojí pak z?stává napo?ád.

Teofil se rozzá?il. Radost a chvála. To je opravdu ta nejlepší odpov??, jakou m?žeme Ježíšovi dát.

MODLITBA

Náš Pane, d?kujeme ti za svoje p?átele. Za lidi, kte?í na nás myslí a podpírají nás také svou vírou a svými modlitbami. Prosíme t?, a? i my k tomu máme chu? a odvahu. A? se nebojíme i leccos riskovat, když je t?eba n?koho podep?ít a nést s ním tíhu života. Amen

podn?ty pro rozhovor

- Je odpustit t?žké nebo lehké? Je odpušt?ní n?jak vid?t nebo poznat?
- Kdo dnes projevuje takovou víru jako p?átele ochrnutého?
- Znáte n?koho, kdo pomáhá lidem s postižením nebo nemocným nebo n?kde, kde se d?jí katastrofy? M?žeme my sami n?co ud?lat pro lidi n??ím postižené?
- M?že se víra projevit tak, že naruší zavedený po?ádek bohoslužeb?
- Znáte slova: „v??ím... h?ích? odpušt?ní“? Odkud jsou? Slyšíme n?kdy v kostele, že jsou nám odpušt?ny h?íchy? Kde? (v kázání, ve slovu milosti, u ve?e?e Pán?)

Odkaz na pracovní list

[12 Je s ním moc odpušt?ní](#)

Odkaz na píse?

[Všechny d?ti v celém sv?t? \(BTS6\)](#)

[D?m na písku postavený, lampa, která zhasíná](#)

[Má Pán Ježíš, má m? rád \(EZ539\)](#)

[Nezná tu nikdo soužení mé, to zná snad jenom Ježíš](#)

[Ježíši, Pane m?j \(BTS39\)](#)

[H?íchy tvý t? jednou doženou](#)

[Odpus? \(EZ688\)](#)

[O? Pane mu?j, pokoj at? tvu?j na cestách](#)

[Pomoz mi, m?j Pane, abych nežil plan?](#)

[Cílová skupina](#)

[Školní](#)

[Mladší školní](#)

[Katechetické cykly](#)

[Pozvání na cestu - Evangelium Lukášovo](#)

[Biblický odkaz \(kat\)](#)

[Lukáš 5,17–26](#)

[Lukáš 5,27–32](#)